

בס"ד

שאלון בחינה

בנושא:

שמחות

מועד:

שבט תשפ"ד

סמל שאלון:

119.2.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

בהצלחה!

מועד שבט תשפ"ד

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

כ"ז שבט תשפ"ד

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. א. אונן בליל י"ד בניסן, כיצד ינהג לעניין בדיקת חמץ? (התייחס הן לעניין הבדיקה והן לעניין הברכה). מה הדין אם נעשה אונן בחוה"מ פסח איך ינהג לעניין ספירת העומר?
ב. האם באנינות נוקטים את הכלל 'הלכה כדברי המיקל באבלי' הבא הוכחה.
2. א. פרט את דיני הקריעה והאבלות במקרים הבאים: מנודה שמת, מומר שנהרג ע"י עכו"ם, קטן שהמיר דתו עם אביו או עם אמו?
ב. הרוגי ב"ד, האם נוהגים עליהם אבלות? (הבא את המקור והטעם לדין ע"פ הגמ' סנהדרין מז:).
וכן האם נוהגים עליהם אנינות וסעודת הבראה?
3. א. האם יש נפק"מ בין איסור הנאה ממת גוי לבין איסור הנאה ממת ישראל? והאם מותר להנות מהם לצורך רפואה?
ב. תכריכי המת: האם הם מותרים בהנאה? פרט! וכן האם מותר לעשותם מכלאים?

עמוד 1 מתוך 3

4.

- א. מי שציווה שלא יקברוהו, מה הדין? הבא ע"פ הגמ' את המקור והטעמים לדין! והאם מוציאים כסף מהיורשים עבור ההספד והקמת המצבה?
- ב. משנה שקלים פ"ה מ"ה "מותר המתים למתים, מותר המת ליורשיו". באר את דין המשנה וטעמו ע"פ הראשונים והפוסקים.

5. דין סעודת הבראה

- א. לא רצה האבל לאכול ביום הראשון, האם יכול לאכול משלו בסעודה הראשונה שאוכל למחרת? ומה הדין אם אחרו להביא לאבל ביום הראשון את סעודת ההבראה והגיע הלילה, האם מברין אותו?
- ב. מהו דין סעודת הבראה בערב שבת סמוך לחשיכה וכן בערב פסח?

6.

- א. האם התירו לאבל בתוך ז' ימי אבלות לעשות מלאכת דבר האבד ע"י עצמו? והאם מותר לאבל אומן, כגון שהוא ספר, ללכת ולספר אנשים לכבוד הרגל?
- ב. האם יש להקל לעני גמור ששמע שמועה קרובה לעשות מלאכה בג' ימים ראשונים של האבלות?
7. באר את דין הנחת תפילין לאבל במקרים הבאים: ביום הראשון לאבלות שהוא יום קבורה אך לא יום המיתה, ביום השני לאבלות קודם נץ החמה, התפלל ערבית מבעוד יום ואח"כ שמע שמועה קרובה ולמחרת הוא היום הראשון לאבלות?

8.

- א. מי שיצא מבית השבי או מבית האסורים ומיד אירעו אבל, איזו קולא נאמרה בו בעניין כיבוס ותספורת שלא נאמרה בשאר אבלים?
- ב. אבל על אביו או על אמו, ממתי יוכל ללבוש בגד מגוהץ, וכן ממתי יוכל לגלח ראשו וזקנו? פרט את השיעורים שנאמרו בעניין וציין האם כשפוגע בו רגל בתוך ל' האם יש מקום להקל יותר?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9.

במלחמה שפרצה בשבת שמחת תורה תשפ"ד נרצחו ונחטפו יהודים רבים ע"י מחבלים מרצחים ימ"ש, בעקבות כך התעוררו שאלות הלכתיות רבות, ביניהן:

- א. מהם דיני הקריעה והאנינות שיחולו על מי שגילו כבר בשמחת תורה שקרוביהם נרצחו והם אמורים להיקבר למחרת? (התייחס לדינים הבאים: אכילת בשר ושתית יין, אמירת קדיש והבדלה).
- ב. למרבה הצער, חלק מהחטופים נרצחו בשבי ולדברי השלטונות לא קיים סיכוי סביר להשיבם בדרך מו"מ אך יתכן שיוכלו לשחררם ע"י מבצע צבאי. מה דין הקרובים לעניין אנינות ואבלות?
- ג. אחד החטופים ששוחרר לאחר כחמישים יום בשבי, נודע לו בזמן השחרור שקרוביו (הוריו ואחיו) נרצחו בשמחת תורה מה דינו לעניין קריעה, הבראה ודיני אבלות? **עמוד 2 מתוך 3**

10.

- א. מתי ביום ז' מסתיימים דיני אבלות ז' ומתי ביום ל' מסתיימים דיני אבלות ל'? (באר את טעם החילוק ביניהם). והאם ישנם דיני אבלות שמסיימים כבר בליל ז', ומדוע?
- ב. אבל שיום ז' לאבלותו חל בשבת, האם יכול ללבוש בגדי שבת בשחרית לפני יציאתו לבהכ"ס? וכן האם יכול לעלות לס"ת בשבת?

11.

יהודי שגר בארץ ישראל ואביו התגורר בקהילה בחו"ל, קיבל מכתב מהקהילה שאביו נפטר. במכתב לא צויין תאריך הפטירה והוא חושש שמא בשעת קבלת המכתב עברו כבר ל' יום מיום הפטירה, כשהציג את השאלה למורה הוראה שאלו הרב בנוסף האם המכתב נכתב ע"י רב הקהילה או ע"י נציג אחר מהקהילה. כיצד הכריע הרב בעניין, ומדוע? פרט.

לאחר הכרעת הרב העלה השואל ספק נוסף משום שבבנין מגוריו ישנו שכן ששמו זהה לשמו של השואל ואף אביו היה חבר באותה קהילה והוא חושש שמא בכלל המכתב היה מיועד לשכנו ולא אליו, האם עתה תשתנה הכרעתו של הרב, ומדוע?

12.

- א. מי ששמע שמועה קרובה בשבת שמת קרובו, מתי מסתיימים שבעת ימי האבלות? ומה הדין אם יום השמועה בשבת הוא יום ל' למיתת קרובו כיצד ינהג לעניין האבלות?
- ב. מי ששמע ב' בחשוון שקרובו נפטר ב"ד בתשרי (ערב סוכות), האם לשמועה זו יש דין שמועה קרובה או דין שמועה רחוקה, ומדוע?

* * *

עמוד 3 מתוך 3